

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 319/2017-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. júna 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátkou JUDr. Mariannou Lechmanovou, advokátska kancelária, Štúrova 20, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva zaručeného v čl. 46 od. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Košice-okolie sp. zn. 17 Er 252/2015 z 22. apríla 2015 v spojení s opravným uznesením z 3. júna 2015, ako aj uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Oboer 3/2016 z 30. januára 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 31. marca 2017 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva zaručeného v čl. 46 od. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením

Okresného súdu Košice-okolie (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 17 Er 252/2015 z 22. apríla 2015 v spojení s opravným uznesením z 3. júna 2015, ako aj uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Oboer 3/2016 z 30. januára 2017.

2. Zo sťažnosti vyplýva, že na základe exekučného titulu, ktorým bol rozsudok Okresného súdu Košice II sp. zn. 37 Cb 10/2000 z 10. februára 2012 (ďalej len „exekučný titul“) a ktorým bola sťažovateľka ako jediná dedička po svojom zosnulom synovi zaviazaná ako žalovaná v 5. rade spoločne a nerozdielne s ostatnými žalovanými na úhradu jeho dlhu vzniknutého z titulu jeho ručiteľského záväzku v sume 3 902,94 E s 25 % úrokom z omeškania, začalo na okresnom súde“) exekučné konanie vedené pod sp. zn. 17 Er 252/2015. Sťažovateľka bola o prebiehajúcej exekúcii oboznámená prostredníctvom uznesenia o upovedomení o začatí exekúcie z 18. februára 2015, pričom celková dlžná čiastka vyčíslená v tomto uznesení predstavovala sumu 20 420,72 €, proti ktorému uzneseniu podala sťažovateľka námietky, ktoré podala na poštovú prepravu 27. februára 2015. Sťažovateľka svoje námietky odôvodnila tým, že ako jediná dedička po svojom zosnulom synovi a skutočnom dlžníkovi môže zodpovedať za jeho dlhy iba do sumy ňou aktívne nadobudnutého dedičstva, t. j. „... *maximálne do výšky 5.514,47 Eur a preto jej v exekučnom konaní... nemôže byť uložená povinnosť na úhradu dlžnej čiastky vo výške 20.420,72 Eur, tak ako to vyplýva z Upovedomenia o začatí exekúcie a o spôsobe vykonania exekúcie zo dňa 18.02.2015*“.

3. Dňa 13. marca 2015 bolo sťažovateľke doručené opravné upovedomenie o začatí exekúcie a o spôsobe vykonania exekúcie (ďalej len „oprané upovedomenie“), keďže okresný súd uznesením sp. zn. 17 Er 252/2015 z 22. apríla 2015 rozhodol o zastavení exekučného konania v časti o vymoženie istiny v sume 1 015 €, ktorá bola povinnými zaplatená pred začatím exekúcie, a v súvislosti s čím upravil aj výpočet úroku z omeškania zo zostávajúcej dlžnej sumy, pričom podľa sťažovateľky okresný súd „*Námietky povinných proti exekúcii zamietol*“, avšak sa „... *žiadnym spôsobom nevyjadril k tvrdeniam sťažovateľky... čím sťažovateľke svojim postupom odňal možnosť konať pred súdom*...“. Podľa sťažovateľky sa okresný súd s jej námietkami nevysporiadal ani v opravnom uznesení z 3. júna 2015, ktorým upravil odôvodnenie uznesenia z 22. apríla 2015, a to v

citácii odôvodnenia sťažovateľkiných námietok. Podľa sťažovateľky „V rozhodnutí Okresného súdu Košice - okolie, a ani v opravnom rozhodnutí Okresného súdu Košice - okolie totiž nie je žiadna zmienka o tom, ako sa súd s námietkami sťažovateľky vysporiadal, pričom je zrejmé, že súd dospel k záveru (v opravnom Uznesení zo dňa 03.06.2015), že námietky sťažovateľky voči exekúcii boli podané včas.“.

4. Sťažovateľka podala proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 17 Er 252/2017 z 22. apríla 2015 dovolanie, ktoré najvyšší súd uznesením sp. zn. 2 Oboer 3/2016 z 30. januára 2017 ako procesne neprípustné odmietol, pričom v odôvodnení tohto svojho uznesenia konštatoval, že „Dovolací súd podotýka, že námietky povinného 5/ proti exekúcii podané (na poštovú prepravu dňa 27. 02. 2015 a súdny exekútor ich dňa 02. 03. 2015 prevzal) v lehote, preto je súd prvej inštancie povinný sa nimi riadne a s náležitým odôvodnením zaoberať.“.

5. Sťažovateľka vo svojej sťažnosti podanej ústavnému súdu okrem iného tiež uviedla:

„Sťažovateľka zastáva názor, že napadnuté uznesenie Okresného súdu Košice - okolie, č. k. 17 Er/252/2015 zo dňa 22.04.2015, ako aj opravné Uznesenie Okresného súdu Košice -okolie, č. k.: 17Er/252/2015 zo dňa 03.06.2015 sú ústavne neudržateľným spôsobom odôvodnené a možno ich považovať za arbitrárne. Sťažovateľka trvá na tom, že medzi napadnutým uznesením Okresného súdu Košice - okolie a obsahom jej základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru označených v sťažnosti existuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení.“

Porušovateľ sa voči sťažovateľke dopustil odmietnutia spravodlivosti (*denegatio iustitiae*). Tým, že Okresný súd Košice - okolie neodôvodnil svoje rozhodnutie vo vzťahu k sťažovateľke a nezaoberal sťažovateľkou podanými námietkami, a to ani v Uznesení Okresného súdu Košice -okolie, č. k.: 17Er/252/2015 zo dňa 22.04. 2015 a ani v Opravnom Uznesení Okresného súdu Košice - okolie, č. k.: 17Er/252/2015 zo dňa 03.06.2015 porušil základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR.“

6. Vzhľadom na uvedené sťažovateľka žiada, aby ústavný súd po prijatí jej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo [REDAKOVANÉ], rod. [REDAKOVANÉ]... podľa čl. 46 ods. 1, čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice - okolie v konaní vedenom pod sp. zn. č. k. 17 Er/252/2015 a jeho Uznesením pod sp. zn.: 17 Er/252/2015 zo dňa 22.04.2015 ako aj Opravným Uznesením Okresného súdu Košice - okolie pod sp. zn. č.: 17 Er/252/2015 zo dňa 03.06.2015 porušené holo.

2. Ústavný súd SR týmto zrušuje Uznesenie Okresného súdu Košice - okolie pod sp. zn.: 17 Er/252/2015 zo 22.04.2015 ako aj Opravné Uznesenie Okresného súdu Košice - okolie pod sp. zn. č.: 17 Er/252/2015 zo dňa 03.06.2015 vo vzťahu k [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], rod. [REDAKOVANÉ]... a vec mu vracia na ďalšie konanie.

3. Ústavný súd SR týmto zrušuje Uznesenie Najvyššieho súdu SR, č. k.: 2Oboer/3/2016 zo dňa 30.01.2017 vo vzťahu k [REDAKOVANÉ], rod. [REDAKOVANÉ]... a vec mu vracia na ďalšie konanie.

4. [REDAKOVANÉ], rod. [REDAKOVANÉ]... sa priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške 2.000,00 Eur (slovom dve tisíc Eur), ktoré je Okresný súd Košice - okolie povinný jej vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia na jej bankový účet.

5. Okresný súd Košice - okolie je povinný nahradiť sťažovateľke trovy konania vo výške 312,34 Eur (slovom: tristodvanásť Eur aj tridsaťštyri centov) na bankový účet právnej zástupkyne JUDr. Marianny Lechmanovej, advokátky vedený v... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. K namietaným uzneseniam okresného súdu

9.1 Ústavný súd v prvom rade poukazuje na skutočnosť, že jednou zo základných podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom pri opatrení alebo inom zásahu sa počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty nemožno zmeškanie tejto lehoty odpustiť, pretože kogentné ustanovenie § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde to nedovoľuje.

9.2 Ústavný súd pri svojej rozhodovacej činnosti opakovane vyslovil právny názor, že sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (I. ÚS 33/02, II. ÚS 29/02, III. ÚS 108/02, IV. ÚS 158/04, I. ÚS 218/06).

9.3 V rámci predbežného prerokovania veci ústavný súd zistil, že uznesenie okresného súdu sp. zn. 17 Er 252/2015 z 22. apríla 2015 nadobudlo právoplatnosť 14. októbra 2015 a k nemu opravné uznesenie z 3. júna 2015 nadobudlo právoplatnosť 30. októbra 2015.

9.4 Z uvedeného vyplýva, že či už od 14. októbra 2015 alebo od 30. októbra 2015, keď nadobudli právoplatnosť sťažnosťou napádané uznesenia okresného súdu, do 31. marca 2017, keď bola sťažnosť sťažovateľky osobne podaná ústavnému súdu, nepochybne uplynula dvojmesačná lehota podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, pričom v tomto prípade pre účely počítania lehoty na podanie sťažnosti ústavnému súdu neobstojí argumentácia sťažovateľky, ktorá túto lehotu počítala až odo dňa doručenia jej uznesenia najvyššieho súdu, a to kvôli tomu, že v tomto prípade nie je možné dovolanie považovať za účinný prostriedok nápravy namietaného porušenia práv, keďže už v čase jeho podania proti napádaným uzneseniam okresného súdu sťažovateľka, ktorá bola navyše v tomto prípade kvalifikovane právne zastúpená advokátkou, mala vedomosť, že dovolanie je proti rozhodnutiu v exekučnom konaní procesne neprípustné, a teda že jeho podanie má iba formálny charakter, preto z tohto dôvodu by bolo potrebné sťažnosť sťažovateľky už po jej predbežnom prejednaní odmietnuť ako podanú oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

9.5 Avšak vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd už v minulosti v súvislosti s touto prejednávanou vecou v uznesení sp. zn. II. ÚS 171/2016 z 18. februára 2016 vecne nepreskúmal napádané uznesenia okresného súdu z dôvodu súbežného podania dovolania, ktoré považoval za účinný prostriedok nápravy, ústavný súd v záujme vyhnúť sa prílišnému formalizmu a poskytnutia materiálno právnej ochrany sťažovateľke pristúpil k preskúmaniu napadnutých uznesení okresného súdu. V tejto súvislosti ústavný súd zistil, že v uznesení sp. zn. 17 Er 252/2015 z 22. apríla 2015 síce okresný súd na jednej strane konštatoval, že námietky sťažovateľky proti exekúcii podané na poštovú prepravu 27. marca 2015 boli podané oneskorene (po lehote na ich podanie), tak ako to uvádza aj sťažovateľka, avšak na strane druhej súčasne vecne konštatoval, že námietky sťažovateľky boli zdôvodnené skutkovými okolnosťami, ktoré vo vykonávacom konaní exekučný súd nie je oprávnený

skúmať, pretože „Skutkový stav sporu je predmetom sporového konania, počas ktorého môže povinný predkladať svoj nesúhlas s uplatneným nárokom oprávneného a vznášať dôkazové skutočnosti. To znamená, že svoj nesúhlas s nárokom navrhovateľa (oprávneného) mal uviesť povinný v odvolaní proti rozsudku... Vo vykonávacom exekučnom konaní, ktoré má charakter nesporového konaní, a ktoré prebieha na základe výsledku sporového konania, ktorého završením je vydanie exekučného titulu, súd už len skúma, či oprávnený predložil exekučný titul a či po vzniku exekučného titulu nenastali okolnosti, ktoré by mali za následok zastavenie exekúcie.“

9.6 Z uvedeného teda vyplýva, že tvrdenie sťažovateľky, že okresný súd v napádanom uznesení sp. zn. 17 Er 252/2015 z 22. apríla 2015 sa s jej námietkami proti exekúcii vôbec nevysporiadal, sa nezakladá na pravde, preskúmanie týchto záverov okresného súdu zo strany ústavného súdu sa však v tomto štádiu konania stalo irelevantným a nadbytočným, pretože v dôsledku pokynu dovolacieho (najvyššieho) súdu v uznesení sp. zn. 2 Oboer 3/2016 z 30. januára 2017 (pozri bod 13 rozhodnutia, pozn.) okresný súd podľa zistenia ústavného súdu o týchto námietkach sťažovateľky opätovne rozhodol novým samostatným uznesením č. k. 17 Er 252/2015-126 z 2. mája 2017, čím v podstate zhojil tvrdenia sťažovateľky, že o jej námietkach proti exekúcii nebolo vecne rozhodnuté. Vzhľadom na skutočnosť, že uznesenie okresného súdu č. k. 17 Er 252/2015-126 z 2. mája 2017 nie je predmetom prieskumu ústavného súdu o tejto ústavnej sťažnosti, ústavný súd vo vzťahu k napádaným uzneseniam okresného súdu sp. zn. 17 Er 252/2015 z 22. apríla 2015 a z 3. júna 2015 vzhľadom na vytvorenú procesnú situáciu sťažnosť sťažovateľky po jej predbežnom prerokovaní odmietol ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

10. K namietanému uzneseniu najvyššieho súdu

10.1 V súvislosti s napádaným uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Oboer 3/2016 z 30. januára 2017 sťažovateľka, ktorá je kvalifikovane právne zastúpená advokátkou, vo svojej sťažnosti neuviedla, resp. nezdôvodnila, v čom by mali byť závery najvyššieho

súdu o procesnej neprípustnosti dovolania proti uzneseniu v exekučnom konaní ústavne neutržateľné.

10.2 Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, „*odôvodnenie návrhu*“ a navrhované dôkazy.

10.3 Vzhľadom na uvedené ústavný súd podanie sťažovateľky v tejto časti (vo vzťahu k rozhodnutiu najvyššieho súdu) už pri jeho predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

11. Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok a rozhodnutie o zrušení napadnutých rozhodnutí všeobecných súdov, ako aj rozhodnutie o priznaní sťažovateľke primeraného finančného zadost'učinenia a náhrady trov konania je viazané na vyslovenie porušenia jej práva alebo slobody (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy), ústavný súd o tých častiach sťažnosti, ktorými sa sťažovateľka domáhala týchto nárokov, už nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. júna 2017